

Maailmanmatkat

Harri Röpötti

LYHYEN MUODON MESTARI

Miguelanxo Prado:
Daily Delirium
NBM

Espanjalainen Miguelanxo Prado lasketaan eurooppalaisen sarjakuvan mestareihin. Hänen maineensa perustuu kuitenkin pikemmin novelisarjakuviin kuin vaikkapa suomeksi julkaistuihin pitkästi albumiin Liidulla piirretty viiva. Suomessa lyhäreitä on nähty vain muutama Laaki- ja Alpha-lehdissä.

Pradon muutaman sivun mittaisia juttuja on nyt julkaistu englanniksi 182 sivua kokoelmassa Daily Delirium. Takakansi väittää opusta täydelliseksi kokoelmaksi. Sitä se ei ihan ole. Puuttuu esimerkiksi yksi hillittömimmistä. Lopun valikoimassa on mukana kansi tarinasta, jossa miesparka joutuu koirien uhriksi puistossa.

Prado viljelee sysimustaa huumoria, jossa jokapäiväiset tilanteet paisuvat hurjiin mittoihin. Eräänlainen arkisurrealismi on sukua Kafkalle, mutta paljon julmempaa. Prado iskee

© Will Eisner

Prado johdattaa hahmojaan halki houereisen arkipäivän.

piikkakirveensä ihmisten omahyväisyyteen ja tekopyhyyteen. Sitä hän löytää niin miehistä kuin naisista. Typeryys ilmenee ahneutena ja kunnianhimon. Se suuntautuu niin itseän kuin lapsiin, lemmikkeihin ja muihin rakkaisiin.

Prado piirtää komeasti. Väripaletti on kirkas mutta hillitty ja hahmojen karrikointi hienovaraisen mestarillista. Hiukan huolimattomasta toteutuksesta huolimatta Daily Delirium on vuoden albumieita.

VARKAAN REHABILITAATIO

Will Eisner: Fagin the Jew
DOUBLE DAY

Viime vuosina vanha mestari Will Eisner on tehnyt omia sarjakuvamaanejaan ja melko turhanaikaisia tulkintoja saduista ja muusta kirjallisuudesta, eräänlaisia kuvitettuja klassikoita. Fagin the Jew on niiden väliltä.

Lähteenään Eisner käyttää Charles Dickensin romaania Oliver Twist,

mutta hän on valinnut siihen uuden näkökulman. Eisner kertoo tarinan juutalaisen Fagin-hahmon kautta. Fagin oli ammattivaras, jonka kynsiin viaton Twist joutui.

Eisneria vaivasi juutalaisten ja muiden "rotujen" kuvaaminen stereotyyppinä laajemminkin. Aihe mietitytti häntä jo omassa Spirit-klassikossaan esiintyneen mustan Ebony-pojan takia. Niinpä hän kuvaa Faginin elämää lapsuudesta lähtien ja kertoo samalla manner-Euroopasta Britanniaan muuttaneiden juutalaisten historiaa.

Eisner onnissuikin pitkälti rakentamaan mielenkiintoisen tarinan. Hän on piirtänyt sen tutulla tyyllillään, joka on enemmän velkaa teatterille kuin elokuvalle. Jälki on painettu jälleen ruskealla painovirillä.

Paikoin Eisner ei kuitenkaan malta olla antamatta tilaa Oliver Twistin tutulle tarinalle. Silloin näkökulma horjuu ja kiinnostus uhkaa herpaantua. Ja välillä hän antaa liiaksi tilaa melodramaattiselle taipumukselleen. Mutta harva riilusti yli 80-vuotias tekee näin täysipainoista taidetta.

© Miguelanxo Prado

Ville Hänninen

WAREN LUONNOKSISSA ON CRUMBMAISTA ROSOA

Chris Ware:
The Acme Novelty Date Book
OOG AND BLIK/DRAWN & QUARTERLY

Sarjakuvantekijöiden luonnoskirjat paljastavat yllättävän usein tekijästään uusia puutteita. Sethin häikäisevässä luonnoskirjassa Vernacular Drawings pisti silmään runsas populaarikulttuuristen viitteiden käyttö ja suorastaan pakottava tarve viimeistellä jokainen piirros miltei kuoliaksi asti. Matti Hagelbergin Le Dernier Crille tekemä Mr. Mokamat kiinnosti jo siksi, että yleensä raapekartongille työnsä tekevä Hagelbergin tussinjälkeä harvemmin näkee.

Miös Joost Swarten Oog And Blik-kustantamon ja Drawn & Quarterlyn yhteistuumin kustantama The Acme Novelty Datebook on kiinnostavalla tavalla erilainen. Paljastuu, että Chris Ware luonnokset eivät ole ollen-

kaan yhtä pedantteja ja narratiivisesti mutkikkaita kuin hänen sarjakuvansa. Ne ovat – kuten omaan käyttöön tehdyt luonnokset usein – roisimpia, rosoisempia, toki myös keskeneräisiä. Monin paikoin Ware tilannekomikaasta ja ronskeista asetelmista tulee mieleen Robert Crumb.

Kauniisti sidottu ja ylellisen näköinen kirja kuuluu jokaiseen kulttuurikotiin, niihinkin jotka eivät tiedä tarvitsevansa sitä.

IHMISUHDETRAGEDIOITA KOKO RAHALLA

Åsa Grennvall:
Det är inte värst sädär i början
OPTIMAL

Åsa Grennvall hoksasi heti uransa alussa, että hänen sarkaansa ovat pienimuotoiset tragediat. Grennvallin ensimmäinen albumi Det kånns som hundra år (1999) kuvasi hyvin omaelämäkerrallisen tuntuisesti äidin ja tyttären välistä kaha-

kerros (2002) puolestaan tutkaili parisuhdeväkivaltaa kaikessa brutaaudessaan. Vain kahden taidekoulussa opiskelevan goottitytön välisestä ystäväydestä kertova Mie (2000) on ollut kertomuksena pohjimmiltaan optimistinen ja elämänmyönteinen.

Eikä Grennvall poikkea valitusta linjasta nytkään. Det är inte värst sädär i början on kokooma lyhyitä tarinoita, joita yhdistävät monkkään menneet tai kieroön kasvaneet ihmissuhteet. Tarinassa "När hjältar faller..." fani rakastuu intohimoisesti kirjailijaan ja häiriköi tätä sähköpostitse. "Årans infernossa" puolestaan ihmissuhdehelvetin keskellä elävä nainen keskusteleo paholaisen kanssa, kannattaako luovuttaa vai ei.

Grennvall osaa kertoa hyvin. Sen huomaa siitä, kuinka hänen tarinansa soljuvat eteenpäin, ilman töksähtäviä hetkiä. Grennvallin naivistinen piirrosjälki ei hivele silmää, mutta se sopii tarinoihin ihan jetsulleen. Pidemmässä tarinoissa hän saa kuitenkin hahmoihinsa enemmän otetta: nyt ne jäävät välillä hiukan liiankin karikatyyrimaisiksi.

© Chris Ware

